

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ / ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Σάββατο 8 Απριλίου 2017

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου Υπέρ Μαντιθέου §§ 2, 18, 19

§2 Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῷ πιστεύω, ὅστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἠγήσεσθαι.

§18 Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρῆ' τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.

§19 Ὅστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ᾧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γέγονασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κάγαθα ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ

B1. Από το κείμενο που σας δίνεται να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν ... ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν».

Μονάδες 10

B2. Για ποιο λόγο σύμφωνα με το κείμενο κάποιιοι «ἐτύγχανον διακείμενοι ἀηδῶς» προς τον Μαντίθεο (μονάδες 5); Πώς προσπαθεῖ να υποβαθμίσει το συγκεκριμένο στοιχείο ο ομιλητής (μονάδες 5); Για την απάντησή σας να συσχετίσετε τις παραγράφους 2 και 18 που σας δίνονται.

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΡΛ2Α(ε)

B3. Στις παραγράφους 18-19 ποια συναισθήματα (παθοποιία) προσπαθεί να προκαλέσει ο Μαντίθεος στις ψυχές των βουλευτών; Για την απάντησή σας να στηριχθείτε σε δεδομένα του κειμένου.

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α' με εκείνα της στήλης Β':

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. μαρτυρικές καταθέσεις	α. έντεχνες αποδείξεις
2. Όμηρος	β. λογογράφος
3. γνώμες, ρητορικά ήθη	γ. η ρητορική είναι όργανο απάτης
4. «Τέχνη»	δ. εκπρόσωπος συμβουλευτικών λόγων
5. Ηλιαία	ε. κοιτίδα της συστηματικής ρητορικής
6. Πλάτωνας	στ. η ευλωτία είναι σπάνιο θεϊκό χάρισμα
7. εκφωνούνταν σε γιορτές	ζ. δικαστήριο
8. Σικελία	η. πρώτο εγχειρίδιο ρητορικής
9. Λυσίας	θ. άτεχνες αποδείξεις
10. Δημοσθένης	ι. επιδεικτικοί λόγοι

Μονάδες 10

B5. Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἀηδῶς:

να σχηματίσετε ένα ομόρριζο επίθετο της νέας ελληνικής γλώσσας.

επίτευξη:

να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

λέγοντος:

να σχηματίσετε μία ομόρριζη λέξη της νέας ελληνικής.

ἐπιτηδεύματα:

να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πολιτευομένους:

να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας που να δηλώνει το αποτέλεσμα της ενέργειας.

βλάπτει:

να γράψετε ένα αντώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

σκέψη:

να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

ὠφελεῖσθε:

να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη –μα.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΡλ2Α(ε)

έθελόντων: να σχηματίσετε μία ομόρριξη λέξη της νέας ελληνικής.
λείψανο: να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει
ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αισχίνου κατά Κτησιφώντος 259-260

Ο Αισχίνης καταγγέλλει ως παράνομη την έγκριση από την αθηναϊκή Βουλή της πρότασης του Κτησιφώντος να στεφανωθεί ο Δημοσθένης για την προσφορά του στην πόλη, καθώς, κατά τη γνώμη του Αισχίνη, ο Δημοσθένης με την πολιτική του έχει βλάψει την πόλη. Η δίκη εξελίχθηκε σε «μονομαχία» ανάμεσα στη φιλομακεδονική παράταξη (Αισχίνης) και στην αντιμακεδονική (Δημοσθένης).

Θεμιστοκλέα δὲ καὶ τοὺς ἐν Μαραθῶνι τελευτήσαντας καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους τοὺς τῶν προγόνων οὐκ οἶεσθε στενάξειν, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιπράττειν στεφανωθήσεται. Ἐγὼ μὲν οὖν, ὃ γῆ καὶ ἦλιε καὶ ἀρετὴ καὶ συνέσις καὶ παιδεία, ἧ διαγιγνώσκομεν εἶ καλὰ καὶ τὰ αἰσχροῦ, βεβοήθηκα καὶ εἶρηκα. Καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγορήκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην, εἰ δὲ ἐνδεεστέρως, ὡς ἐδυνάμην. Ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων καὶ ἐκ τῶν παραλειπομένων αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

Λεξιλόγιο:

διαγιγνώσκω: διακρίνω

ἐνδεεστέρως: (πιο) ανεπαρκῶς

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου

Μονάδες 20

Γ1β. Σε ποιο μέρος του λόγου (προοίμιον, διήγησις-πίστις, επίλογος) πιστεύετε ότι ανήκει το κείμενο που σας δόθηκε για μετάφραση και πώς το συμπεραίνετε αυτό; Να στηρίξετε την απάντησή σας με αναφορές στο ίδιο το κείμενο.

Μονάδες 10

Γ2α. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

τελευτήσαντας: το α' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΡλ2Α(ε)

οἶσθε: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην ίδια φωνή.
ὁμολογῶν: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή.
στεφανωθείσεται: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του αορίστου στην ίδια φωνή.
παρλειπομένων: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή.

Μονάδες 5

Γ2β. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ονοματικούς τύπους:

Θεμιστοκλέα: τη γενική του ενικού αριθμού.

αἰσχρά: την ίδια πτώση του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος.

καλῶς: τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος.

Ἕμεις: τη δοτική του πληθυντικού αριθμού στο γ' πρόσωπο.

τὰ συμφέροντα: την ονομαστική του ενικού στο αρσενικό γένος.

Μονάδες 5

Γ3α. **Θεμιστοκλέα, στενάξεν, τοῖς Ἕλλησιν, αὐτοί:** να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παραπάνω όρων του κειμένου.

Μονάδες 4

Γ3β. «εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιπράττειν στεφανωθείσεται (ὑφ' ὑμῶν)»: να τραπεί η παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

Μονάδες 3

Γ3γ. «εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγορήκα, εἶπον»: να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο.

Μονάδες 3